

Täysistunto

Torstai 6.2.2025 klo 16.00—18.51

2.4. Suullinen kysymys hyvinvointialueiden menosäästöistä (Harry Harkimo liik)

Suullinen kysymys SKT 4/2025 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Jussi Halla-aho: Edustaja Harkimo, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.38 **Harry Harkimo liik:** Kiitos, arvoisa puhemies, ärade talman! Sitä, että alueet tekevät tänä vuonna voittoa, on ehkä liian ennenaikaista sanoa, koska rahoituslaissa lukee esimerkiksi, että kolmella prosentilla palkankorotukset katetaan, ja ehkä ne ovat kuusi prosenttia tänä vuonna, ja palkkaharmonisaatiota ei ole vielä viety läpi. Mutta tämä ei ole kriittikkä.

Kysyisin: rahoituslain 10 §:ssä lukee niin, että alijäämät pitää kattaa — eikö niin — kahden vuoden kuluttua, mutta entäs jos alue tekee 300 miljoonaa voittoa tänä vuonna? Kahden vuoden kuluttua se 300 miljoonaa otetaan pois, koska siellä 10 §:ssä lukee myös, että voitot otetaan pois. Mitä järkeä tässä on, että ensin säästetään itsemme kuoliaaksi ja sitten jos tehdään voittoa, niin ne otetaan pois kokonaan? Kysyisin pääministeriltä: eikö näitä rahoituslakeja kannattaisi muuttaa vähän?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä. — Ministeri Ikonen, olkaa hyvä.

16.39 **Kunta- ja alueministeri Anna-Kaisa Ikonen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nyt en aivan tarkkaan ymmärtänyt, mitä kysyjä haki tässä takaa. Esimerkiksi nyt jos tänä vuonna alueet tekevät ylijäämää, niin niiden on tarkoitus sillä kattaa myöskin niitä aikaisempia alijäämiä, ja sitä varten kun nyt tässä on tämä alijäämien kattamiskausi, [Vasemmalta: Paitsi Helsinki!] niin sitä pyritään tässä viemään eteenpäin. Se on mielestäni sitä vastuullista taloudenpitoa, että me haetaan sitä tasoa, että toiminta ja talous kohtaisivat ja että ne kulkisivat käsi kädessä. Silloin me saamme turvattua nämä palvelut myöskin tulevaisuudessa. [Aki Lindén: Harkimon kysymys liittyy lakiin, jonka ajoitte juuri läpi täällä!]

Mutta samaan aikaan tartun kyllä tähän yleiseen keskusteluun, jota täällä on käyty siitä, onko se vastakkain, että palveluita kehitetään tai kustannuksia hillitään. Mielestäni ne eivät ole vastakkaisia asioita, vaan niillä tähdätään samoihin asioihin. Ja se, että päästään varhaisessa vaiheessa... Yksi iso haaste on nuorten mielenterveys. Me olemme tänä keväänä tuomassa terapiatakuun, että nuoret pääsevät ajoissa hoitoon. Yksi haaste ikäihmisten kohdalla on hoidon jatkuvuus. Me olemme kehittämässä omalääkärimallia tämän ympärillä. [Krista Kiuru: Ei se vielä takaa mitään! Pelkkä poliittinen julistus!] Digiklinikoilla tuo-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 2/2025 vp

daan vastauksia paljon nopeammin. Nyt on mahdollisuus asioida välittömästi kotisohvalta asioissa, joissa aikaisemmin on pitänyt mennä terveysasemalle jonottamaan tai odottaa ajan saamista pitkä aika. Tai jos me katsomme vaikka ikäihmisten päätymistä päivystykseen, [Puhemies koputtaa] niin tällä hetkellä liikkuvia palveluita kehitetään, että niitä voidaan viedä alueelle lähelle, [Puhemies koputtaa] ja lisäksi me kehitämme vielä yksikkökustannusten laskentaa...

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia, nyt minuutti on käytetty. — Edustaja Sillanpää, olkaa hyvä. — Ministeri! [Naurua]

...niin että tunnemme yksityisen ja julkisen tuotannon kustannukset ja pystymme vertaamaan parhaita muotoja.

16.41 Pia Sillanpää ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Oppositio todella puhuu täällä muunneltua totuutta hoitopääsyn vaikeuksista. Tässä maassa pääsee edelleen pääsääntöisesti hyvin hoitoon ja nimenomaan oikeassa ajassa. Te mainitsitte täällä, että meidän lapset ja nuoret eivät pääse hoitoon mielenterveysongelmiin liittyen. Muistuttaisin, että tämä hallitus sai valmiiksi lasten ja nuorten terapiatakuulainsäädännön juuri ennen joulua. [Petri Huru: Jota te ette saaneet aikaiseksi!] Edellinen, Marinin hallitus vain toivoi tekevänsä asialle jotain, mutta ei saanut mitään aikaiseksi. [Perussuomalaisten ryhmästä: Jopa vastusti!]

Arvoisa ministeri Juuso, voitteko kertoa ja muistuttaa oppositiolle, milloin tämä laki tulee voimaan ja mitä muita hyviä asioita hallitus tekee lasten ja nuorten mielenterveyden eteen? [Sofia Virta: 17 000 lasta lisää köyhyys!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia! Ministeri Juuso, olkaa hyvä.

16.41 Sosiaali- ja terveysministeri Kaisa Juuso (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Lapset ja nuoret ja mielenterveysongelmat ovat tämän hallituspolitiikan keskiössä. [Vasemmalta: Miksi te leikkaatte?] Me teemme kaikkemme, jotta meidän lapsilla olisi hyvä olla ja he pääsisivät hoitoon ajoissa. Terapiatakuu tulee voimaan 1.5. Eikä siinä vielä kaikki: Me olemme myöskin myöntäneet lisärahoitusta Sekasin-chatiin MIELI ry:lle, jotta nuoret saavat sieltä kaipaamaansa apua verkossa. Me avaamme tänään haun, kahden miljoonan euron haun, walk-in-palveluihin, joihin nuoret voivat tulla ilman ajanvarausta. Me teemme todella paljon toimia. Me uudistamme myöskin lastensuojelulakia. Tämä on hallituksen prioriteetti numero yksi. [Miapetra Kumpula-Natri: Ehkä järjestöleikkaukset olisi voinut mainita kanssa!]

16.42 Tytti Tuppurainen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Lähdimme liikkeelle tästä hyvin arvostetun talouspolitiikan arviointineuvoston kehotuksesta hallitukselle. Sitä kannattaa kuunnella hyvin huolellisesti, nimittäin nämä taloustieteen asiantuntijat, taloustieteilijät, kirjoittavat: ”Keskeisten palvelujen turvaamisen kannalta olisi järkevämpää, että hyvinvointialueet voisivat jakaa menosäästöt pidemmälle ajanjaksolle.” Näin kirjoittavat maamme ekonomistit. Ja kansalaiset kyllä tähän yhtyvät, sillä kyllä, nimenomaan tämä hallitus on romuttanut toimivan hoitotakuun ja siirtää nyt kansalaiset kolmen kuukauden hoitojonoihin — kolmen kuukauden hoitojonoihin — ja pakottaa alueet säästöihin,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 2/2025 vp

joissa palveluita edelleen heikennetään. Samaan aikaan puoli miljardia annetaan yksityisten terveysjättien voitontavoittelulle. Tämä on se arvovalinta, jonka Orpon—Purran oikeistohallitus on tehnyt.

Kysyn vielä kerran, pääministeri, teiltä: kun kaikki muut tahot tässä maassa — tämä laaja oppositio, asiantuntijat, hyvinvointialueet, sairaaloiden henkilökunta ja nämä ekonomistit — [Puhemies koputtaa] me kaikki vaadimme, että eikö tätä alijäämien kattamisaikaa voisi ihmisten palveluiden nimissä pidentää, [Puhemies koputtaa] niin miksi te ette tätä tee?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitos. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.44 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Siis vielä kerran se mekanismi: Me tuemme nyt jokaista aluetta pääsemään taloudessa kuiville, saamaan uudelleen tai hyvin järjestettyä ne palvelut ja toimiviksi. Jos joku alue ei siihen pysty, sen kanssa tehdään tehostettua yhteistyötä, niin kuin tehdään jo tällä hetkellä. Jos ei edelleenkään pysty, voidaan ottaa arviointimenettelyyn. Ja jos se sitä edellyttää, niin silloin nämä kaikkein vaikeimmassa asemassa olevat alueet voivat saada myöskin lisärahoitusta, jos se edellyttää sitä, niin että ihmisten palvelut turvataan. Jos se palveluitten turvaaminen vaatii lisää rahaa, niin silloin tehdään näin. Tämä on aivan selkeä prosessi, ja se vastaa mielestäni siihen, mitä tässä peräänkuulutetaan.

Mutta me emme tee sellaista kategorista päätöstä, että me lykkäämme tätä kokonaisuutta, koska se hidastaisi uudistuksen tahtia. Siis 11 aluetta on kääntänyt nyt jo sen kehityksen positiiviselle puolelle. Kuusi on noin nollatuloksessa eli ovat kääntymässä. Tämä menee oikeaan suuntaan nyt. Ja me autamme niitä viittä aluetta, joilla on vaikeuksia. [Krista Kiurun välihuuto]

Ja vielä: siis edellisen hallituksen normit ajoivat [Puhemies koputtaa] vuokrabisneksen merkittävään kasvuun. [Välihuutoja] — Mitä te siitä huudatte, kun se on totta. [Puhemies: Kiitoksia!] 0,3 prosenttiyksikköä käytetään Kela-korvauksiin.

Kysymyksen käsittely päättyi.